

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Hadis Dersi: Sadakanın Fazileti

Es-selamu aleykum ve RahmetuLlahi ve Berekatuhu.

Enzu bi-Llahi mine ş-şeytani r-racim. BismilLahi r-Raḥmāni r-Raḥīm.

Ve s-salatu ve s-selamu ‘ala Rasulina Muhammed’in Seyyidi l-evveline vel ahirin.

Meded yā ResūlLlah, meded yā Sādātī ‘Ashābi ResūlLlah, meded yā Meşāyihinā,

Destur Mevlāna Şeyh Abdullāh el-Fa’iz ed-Dağistāni, Şeyh Muhammed Naẓım el-Hakkani. Meded.

1- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ جُهْدُ الْمُقِلِّ، وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sadakanın en faziletlisi, malı az olanın kendisini zorlayarak verdiği sadakadır.”** Yani fakir olanın imkânlarını zorlayarak verdiği sadakadır. **“Harcamaya, geçiminden sorumlu olduğun kimselerden başla,”** diyor. Yani kişi fakirdir, sadaka verecektir; sadaka ilk başta kendi ailesine verilir. Onlara harcadığı şey de kendisi için sadaka sayılır. En faziletli sadaka budur, diyor.

2- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ مَا كَانَ عَنْ ظَهْرِ غِنَى وَالْيَدِ الْعُلْيَا خَيْرٌ مِنَ الْيَدِ السُّفْلَى وَابْدَأْ بِمَنْ تَعُولُ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sadakanın en faziletlisi, ihtiyaçtan fazla olanı vermektir. Veren el, alan elden üstündür. Sadaka vermeye, ilk önce nafakasından sorumlu olduğun aile fertlerinden başla,”** diyor. Yani verilecek sadaka, ihtiyaçtan arta kalandır. Bir ihtiyaç varsa önce o karşılanır, ondan artan ise sadaka olur. Peygamber Efendimiz sallAllahu aleyhi ve sellem, **“Veren el, alan elden üstündür,”** buyuruyor.

3- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ الصَّدَقَةُ عَلَى ذِي الرَّحِمِ الْكَاشِحِ

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sadakanın en faziletlisi, size kötülük düşünen akrabaya verilen sadakadır.”** Allâh ﷻ ıslah eylesin, günümüzde akrabasına iyilik yapacağı yerde kötülük yapan pek çok insan var. Buna rağmen o kötülüğü görmezden gelip ona yine de sadaka vermek büyük bir fazilettir. Nefsini kırıp, o sana kötülük yaptığı hâlde sırf fakir olduğu için yine de yardım ediyorsun. İşte bu, Allâh ﷻ katında en makbul ve en faziletli sadakalardan biridir.

4- *Qala RasuluLlah salla Llâhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallâ Llâhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ مَا تَصَدَّقَ بِهِ عَلَى مَمْلُوكٍ عِنْدَ مَا لِكَ سُوءٍ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Sadakanın en faziletlisi, kötü bir devlet başkanının idarecinin yanında çalışan bir köleye verdiği sadakadır.”** Şimdi elbette kölelik kalmadı ancak başkalarının yanında çalışan fakir kimseler var. Makam mevki sahibi kimselerin yanında çalışıp da emeğinin karşılığını almakta zorlanan insanlara verilen sadaka, en faziletli sadakalardandır. Çünkü o tür işverenler parasını genellikle gereksiz yerlere harcarken, yanlarında çalışan fakir fukaraya haklarını vermezler. İşte böyle kişilerin yanında çalışanlara verilen sadaka da en faziletli sadakalardandır.

5- *Qala RasuluLlah salla Llâhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallâ Llâhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَفْضَلُ الصَّدَقَةِ سِرًّا إِلَى فَقِيرٍ، وَجُهْدٌ مِنْ مُقِلٍّ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor, **“Sadakanın en faziletlisi, fakire gizlice verilen ve dar gelirli kimsenin imkânlarını zorlayarak verdiği sadakadır.”** Yani, alan kişi rencide olmasın diye sadakayı gizlice vermek daha faziletlidir. **“Ayrıca imkânı kısıtlı olan kimselerin verdiği sadaka da en hayırlı sadakalardandır.”**

6- *Qala RasuluLlah salla Llâhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallâ Llâhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

أَرْبَعٌ لَا يَقْبَلْنَ فِي أَرْبَعٍ: نَفَقَةٌ مِنْ خِيَانَةٍ، أَوْ سَرِقَةٍ، أَوْ غُلُولٍ أَوْ مَالٍ يَتِيمٍ؛ فِي حَجٍّ، وَلَا
عُمْرَةٍ، وَلَا جِهَادٍ، وَلَا صَدَقَةٍ

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Dört yolla elde edilen paranın, dört yere harcanması kabul olmaz.”** Yani kabul olmayan şu dört yolla kazanılan parayla yapılan ibadetler geçersizdir. **“Birincisi: hıyanet etmekten;”** yani hıyanet ederek haksız kazanç sağlamıştır. **“İkincisi: hırsızlıktan;”** yani hırsızlık yaparak elde ettiği bir para vardır. **“Üçüncüsü: ganimet, kamu malından aşırıktan;”** şimdi ganimet fazla kalmadı da, devletin veya kamunun malından haksız yere zimmete geçirilen paralardır. **“Dördüncüsü: yetim malı yemekten;”** yani bir yetimin hakkını gasp ederek elde edilen paradır. Bu dört yolla elde edilen parayla yapılan hayırlar kabul olmaz. Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem bunların en mühimlerini şöyle sıralıyor:

Hac: Çalmışsın, yetim hakkı yemişsin, haksızlık yapmışsın ve o parayla hacca gideceksin; o hac kabul olmaz, boşuna gitme.

Umre: Böyle bir parayla umreye de gidilmez.

Cihat: Eskiden cihat için silah almak parayla olurdu. O zaten şimdi bu zamana kalmadı.

Sadaka: Çaldığın maldan sadaka veremezsin.

Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem bunların hiçbirinin kabul olmayacağını buyuruyor. Onun için, bu parayı ibadete harcıyıp sevap beklemeye; yapman gereken, o parayı hak sahiplerine iade etmektir ki hiç olmazsa günahattan kurtulasın.

7- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

عَجَبْتُ لِمَنْ يَشْتَرِي الْمَمَالِيكَ بِمَالِهِ ثُمَّ يُعْتِقُهُمْ، كَيْفَ لَا يَشْتَرِي الْأَحْرَارَ بِمَعْرُوفِهِ
فَهُوَ أَكْثَرُ ثَوَابًا

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, **“Kendi parasıyla köleler satın alıp da onları azat eden kişilere şaşıyorum.”** Eskiden tabii kölelik vardı; kişi kendi parasıyla köle alıp azat ediyordu. Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem, **“Bunlara şaşıyorum,”** diyor. **“Nasıl oluyor da, sevabı çok daha büyük olduğu hâlde, hür insanlara iyilik yaparak kendilerine bağlanıyorlar?”** Yani köle azat etmek güzeldir ama hür insanlara iyilik yaparsan, sana iyiliğinden dolayı köle sayılıyor. Kendileri o kadar iyilikten anlıyorlar, yaptın iyilikten karşı sana köle gibi oluyorlar. Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem ilerisi için diyor. Şimdi kölelik yok ama iyilik yapabileceğimiz fakir fukara var; onlara yardım ederseniz, size minnettar kalırlar.

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

8- *Qala RasuluLlah salla Llāhu ‘alayhi wa-sallam*

Peygamber Efendimiz şallā Llāhu ‘aleyhi ve-sellem buyuruyor:

كُلُّ نَفَقَةٍ يُنْفِقُهَا الْمُسْلِمُ يُؤْجِرُ فِيهَا: عَلَى نَفْسِهِ، وَعَلَى عِيَالِهِ، وَعَلَى صَدِيقِهِ، وَعَلَى
بَهِيمَتِهِ؛ إِلَّا فِي بِنَاءِ مَسْجِدٍ يَتَنَغَّى بِهِ وَجْهَ اللَّهِ

Peygamber Efendimiz ﷺ buyuruyor ki, “**Müslüman kişi; kendisine, ailesine, arkadaşına ve hayvanına yaptığı her harcamadan dolayı sevap kazanır.**” Bunların hepsinden sevap kazanır. “**Ancak ev yapımı için harcadığı paradan dolayı sevap kazanmaz.**” Kendi şahsi evi, oturacağı yer olduğu için bu bir sadaka sayılmaz ve bundan sevap kazanmaz. “**Ancak Allah rızasını gözeterek mescit yapımına harcadığı paradan dolayı sevap kazanır.**” Yani insan kendi için yaptırdığı evden sevap kazanmaz ama bir mescit inşasına destek olursa bundan büyük sevap kazanır.

Sadaka ResuluLlah fi ma kal, aw kama kal.

ResuluLlah söylediği sözde veya söylediği gibi doğruyu söylüyor.

Ihda’: Ziyadeten ila şerefi’ n-Nebi, sallaLlahu `aleyhi ve sellem ve ‘Alihi ve esahabihi l-kiram, ve ila ervahi ceme’i el Enbiya’i ve l-Mürselin ve Hudema’i şera’ihim ve ila ervahi al E’immeti el erba’a, ve ila ervahi Meşayihina fi t-Tarikati n-Nakşibendiyyati l-Aliyya, hassatan İmamı t-Tarikati ve Gavsü l-Halikah Khwaja Bahauddin Muhammed el-Uveysiyi l-Buhari, Seyyidina Abdul Khaliq el Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafuddin el Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdullah el Faiz el Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el Hakkani ve sai’ri Sadatina ve s-Siddiqiyun, ve man nehnu fi hadratihim ve civarihim. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. İnsanların akılları başına gelmesi için. Li-Llahi Ta’ala, El-Fatiha.

[(**Tercüme**) Peygamber Efendimizin şerefine, salat ve selam O’na, âline ve ashabına, bütün peygamberlerin ve resullerinin ve şariatlarına hizmet edenlerin ruhlarına, dört imamın ruhlarına. Ve En Seçkin Nakşibendi tarikatının Meşayihimizin, özellikle Gavs-ı Halikâ (Yaratılışın Yardımcısı) Tarikatının İmamı, Havaca Behaeddin Muhammed el-Uveysiyi el-Buhari, Seyyidina Abdülhalik el-Gucduvani, Mevlana Şeyh Şerafeddin el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Abdullah el-Fa’iz el-Dağıstani, Mevlana Şeyh Muhammed Nazım Adil el-Hakkani ve diğer efendilerimizin ve Sıddıkîlerin ruhlarına. Ve onların huzurunda ve yakınında olduğumuz. Cümlemizin geçmişleri ruhları için. Hayırların gelmesi, şerlerin defolması için. Yüce Allah’a, El Fatiha.]

Mawlana Shaykh Muhammad Adil ar-Rabbani

Mawlana Sheikh Muhammad Adil ar-Rabbani
08 Eylül 2026 / 26 Rebiülevvel 1448
Beylerbeyi Dergâhı, İstanbul